

Všeobecné súdy - Írsko

Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov: [en](#).

V tejto časti nájdete informácie o organizácii všeobecných súdov v Írsku.

Všeobecné súdy

Systém súdov v Írsku má svoj pôvod v ústave z roku 1922, ktorou sa ustanovilo zriadenie nových súdov ako náhrady za súdy pôsobiace v dobe britskej správy. Nové súdy boli zriadené v roku 1924 v súlade so zákonom o súdnych dvoroch z roku 1924, ktorý vytvoril právny základ pre systém súdov.

Súčasný súdy boli založené na základe zákona o súdoch (zriadenie a ustanovenie) z roku 1961, v zmysle článku 34 ústavy schválenej írskymi občanmi v roku 1937.

V článkoch 34 až 37 ústavy sa hovorí o výkone spravodlivosti všeobecne. V článku 34 ods. 1 sa uvádza, že „spravodlivosť má byť zabezpečená prostredníctvom súdov zriadených na základe zákona“. Ústava načrtáva štruktúru systému súdov, ktorú tvoria konečný odvolací súd, teda Najvyšší súd (*Supreme Court*), a súdy prvej inštancie, medzi ktoré patrí Vyšší súd (*High Court*) s neobmedzenou jurisdikciou v trestných a občianskoprávných veciach a súdy s obmedzenou jurisdikciou, t. j. obvodný súd (*Circuit Court*) a okresný súd (*District Court*), ktoré sú organizované na regionálnej báze.

Občianske súdy

Najvyšší súd (*Supreme Court*)

 Najvyšší súd je príslušným súdom na prejednávanie odvolaní proti všetkým rozhodnutiam Vyššieho súdu. Prejednáva aj opravné prostriedky od Odvolacieho trestného súdu (*Court of Criminal Appeal*), ak tento súd alebo generálny prokurátor potvrdí, že predmetné rozhodnutie zahŕňa posúdenie právnej otázky výnimočného verejného záujmu a že je z dôvodu verejného záujmu žiaduce, aby bol opravný prostriedok predložený Najvyššiemu súdu. Môže tiež rozhodnúť o právnej otázke, ktorú mu predloží obvodný súd. Najvyšší súd je tiež oprávnený na základe podnetu prezidenta rozhodnúť, či je návrh zákona (alebo niektoré jeho ustanovenie), ktorý bol prijatý oboma komorami parlamentu (*Oireachtas*) a predložený prezidentovi Írska na podpis predtým, ako sa stane platným zákonom, v rozpore s ústavou. Najvyšší súd je príslušný rozhodovať o otázke, či je prezident trvalo nespôsobilý vykonávať svoju funkciu.

Odvolania a iné záležitosti prejednáva a rozhoduje o nich päť sudcov Najvyššieho súdu, pokiaľ predseda súdu (*Chief Justice*) neurčí, že odvolanie alebo inú záležitosť (s výnimkou záležitostí týkajúcich sa ústavy) majú prejednať a rozhodnúť o nich traja sudcovia. Súd môže zároveň zasadať v jednej alebo vo viacerých komorách.

Vyšší súd (*High Court*)

Podľa ústavy má **Vyšší súd** plnú pôvodnú príslušnosť a právomoc rozhodovať o všetkých záležitostiach a otázkach, a to právnych, vecných, občianskoprávných aj trestnoprávných. Vyšší súd má výlučnú právomoc prejednávať záležitosti týkajúce sa osvojenia detí a žiadostí o vydanie. Právomoc Vyššieho súdu zahŕňa rozhodovanie o platnosti akéhokoľvek zákona s ohľadom na príslušné ustanovenia ústavy (s výnimkou zákona, s ktorým sa už prezident Írska obrátil na Najvyšší súd). O väčšine prípadov prejednávaných na Vyššom súde rozhoduje samosudca, aj keď zákon obsahuje ustanovenie, podľa ktorého niektoré záležitosti, ako sú žaloby za urážku na cti, napadnutie alebo obmedzovanie osobnej slobody, prejednáva sudca zasadať s porotou. Výnimočne dôležité prípady môžu prejednávať dvaja alebo viacerí sudcovia zasadať ako komora Vyššieho súdu (*Divisional Court*).

Vyšší súd pôsobí ako odvolací súd proti rozhodnutiam obvodného súdu v občianskoprávných veciach. Okrem tejto právomoci na prejednávanie opravných prostriedkov proti rozhodnutiam obvodného súdu v občianskoprávných záležitostiach je Vyšší súd tiež

oprávnený preskúmať rozhodnutia všetkých nižších súdov, a to vydaním súdnych príkazov „*mandamus*“ (príkaz vykonať určitý úkon), „*prohibition*“ (súdny zákaz) a „*certiorari*“ (príkaz prejednať prípad na súde vyššieho stupňa). Tieto príkazy sa nezaoberajú vecnou stránkou rozhodnutia tribunálov na nižšom stupni, ale otázkou, či bola prekročená súdna právomoc.

Vyšší súd môže rozhodnúť o právnej otázke, ktorú mu predložil okresný súd. Zaoberá sa tiež žiadosťami o prepustenie na kauciu, ak bola obvinená osoba obvinená z trestného činu vraždy alebo ak sa usiluje o zmenu podmienok uložených okresným súdom.

Vyšší súd zasadá zvyčajne v Dubline, kde prejednáva pôvodné žaloby. Zasadá aj v mnohých miestnych pobočkách, kde prejednáva pôvodné žaloby o náhradu škody v prípade ujmy na zdraví a zranenia s následkom smrti. Vyšší súd pre obvod (*High Court on Circuit*) prejednáva odvolania proti rozhodnutiam obvodného súdu vo svojich miestnych pobočkách.

Obvodný súd (*Circuit Court*)

Právomoc obvodného súdu na prejednávanie občianskoprávných sporov je obmedzená, ak sa nedohodnú všetci účastníci konania inak – v takom prípade je právomoc tohto súdu neobmedzená. Právomoc obvodného súdu na prejednávanie žalôb vo veci zmlúv, zmlúv o kúpe na splátky alebo zmlúv o predaji na úver a nárokov z občianskoprávných deliktov je obmedzená na nároky neprevyšujúce sumu 38 092,14 EUR.

Obvodný súd má právomoc vo veciach dedičských a vo veciach týkajúcich sa vlastníckeho nároku na nehnuteľnosť alebo prenájmu nehnuteľnosti v prípadoch, keď zdaniteľná hodnota nehnuteľnosti neprevyšuje 253,95 EUR. Obvodný súd má právomoc v oblasti rodinného práva vrátane odlúčenia, rozvodu a neplatnosti manželstva a má právomoc prejednávať odvolania proti rozhodnutiam okresného súdu.

Občianskoprávne veci prejednáva na obvodnom súde samosudca bez poroty. Obvodný súd pôsobí ako odvolací súd pre odvolania proti rozhodnutiam okresného súdu v občianskoprávných aj trestnoprávných veciach. Odvolania sa prejednávajú formou opätovného vypočutia a rozhodnutie obvodného súdu je konečné a nemožno sa proti nemu ďalej odvolať.

Obvodný súd má tiež právomoc rozhodovať o všetkých žiadosťiach o nové licencie na predaj alkoholu určeného na spotrebu v reštauračných a stravovacích zariadeniach a rozhoduje o odvolaniach proti rozhodnutiam súdov, napr. riaditeľa pre vyšetrenie v oblasti rovnosti (*Director of Equality Investigations*).

Okresný súd (*District Court*)

 Okresný súd má miestnu a obmedzenú právomoc. V záležitostiach rodinného práva je oprávnený vydávať príkazy týkajúce sa vyživovacej povinnosti, zákazu kontaktu, opatrovníctva, prístupu a zverenia do starostlivosti.

Okresný súd má právomoc prejednávať občianskoprávne záležitosti týkajúce sa zmlúv, zmlúv o kúpe na splátky alebo zmlúv o predaji na úver, nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti a neplatenia nájomného alebo neoprávneného zadržovania tovaru, pokiaľ hodnota nároku nepresahuje 6 348,69 EUR. Má právomoc aj vo vzťahu k výkonu rozhodnutí vo veci pohľadávok vydaných ktorýmkoľvek súdom, právomoc vo vzťahu k veľkému množstvu licenčných predpisov, napr. na predaj alkoholu, a právomoc v rozhodovaní o žalobách vo veci úmyselne spôsobenej škody, ak požadovaná suma nepresahuje 6 348,69 EUR.

Okresný súd zasadá na miestach v celej krajine v 24 okresoch. Všeobecne závisí pobočka, kde sa spor prejednáva, od miesta, kde sa uzavrela zmluva alebo kde má odporca trvalé bydlisko alebo kde podniká, alebo, v prípadoch týkajúcich sa licencií, v mieste, kde sa nachádzajú licencované priestory.

Trestné súdy

Najvyšší súd (*Supreme Court*)

 Najvyšší súd sa zaoberá odvolaniami proti rozhodnutiam Odvolacieho trestného súdu (*Court of Criminal Appeal*) vo veciach, ktoré sa týkajú právnej otázky mimoriadnej spoločenskej dôležitosti.

Odvolací trestný súd (*Court of Criminal Appeal*)

 Odvolací trestný súd sa zaoberá odvolaniami zo strany osôb, ktoré boli odsúdené na základe obžaloby na obvodnom súde, Ústrednom trestnom súde (*Central Criminal Court*) alebo Špeciálnom trestnom súde (*Special Criminal Court*).

Špeciálny trestný súd (*Special Criminal Court*)

 Špeciálny trestný súd bol zriadený s cieľom prejednávať trestné činy v prípade, keď sa právomoc všeobecných súdov považuje za neefektívnu na zabezpečenie účinného výkonu spravodlivosti a ochrany verejného pokoja a poriadku. Tento súd tvoria traja sudcovia bez poroty.

Ústredný trestný súd (*Central Criminal Court*)

☞ **Ústredný trestný súd** je trestnoprávnym oddelením Vyššieho súdu. Prejednáva prípady závažných trestných činov vrátane trestných činov vraždy, znásilnenia, vlastizrady a pirátstva, ako aj trestné procesy v zmysle zákona o hospodárskej súťaži z roku 2002. Tvorí ho jeden sudca a porota.

Obvodný trestný súd (*Circuit Criminal Court*)

Obvodný trestný súd prerokúva iné trestné činy ako tie, pre ktoré je príslušný Ústredný trestný súd. Tvorí ho jeden sudca a porota. Zaoberá sa odvolaniami proti rozhodnutiam okresného súdu.

Okresný súd (*District Court*)

☞ **Okresný súd** sa zaoberá trestnými činmi, o ktorých možno rozhodovať v skrátenej konaní (väčšinou zákonného charakteru), a niektorými závažnými trestnými činmi. Tvorí ho iba jeden sudca.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 28/03/2017